

نمونه سؤالات امتحانی نیمسال اول

جامعه‌شناسی ۱ [رشته ادبیات و علوم انسانی]

از درس اتانتهای درس ۸

۱- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (۲ نمره)

(الف) هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد.
 (ب) فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها مربوط به قوم و منطقه خاصی است، هیچگاه جهانی نمی‌شوند.
 (ج) غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد.

(د) عقاید و ارزش‌ها با پذیرش انسان‌ها به عرصه فرهنگ بشری راه می‌یابند و جلوه و نمود تاریخی پیدا می‌کنند.

(ه) سکولاریسم، پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های انسان‌شناسانه بشر است.

(و) حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد.

(ز) فرهنگ غرب در دو سده نوزدهم و بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید.

(ی) با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.

۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (۲/۵ نمره)

(الف) در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان ..... وجود دارد.

(ب) فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از ..... باشد.

(ج) در استعمار ..... استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند.

(د) قدرت سیاسی جوامع اسلامی در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و به‌صورت ..... درآمد.

(ه) حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی یا پروتستان‌تیسیم در جهت ..... پدید آمدند.

۳- پاسخ صحیح را مشخص کنید؟ (۳ نمره)

۱- چه شخصیتی جامعه تغلب را یکی از انواع جامعه جاهلی معرفی می‌کرد؟

(الف) سید جمال‌الدین اسدآبادی (ب) فارابی (ج) ارسطو (د) محمد عبده

۲- کدام گزینه به روش بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار اشاره ندارد؟

(الف) ناسیونالیسم (ب) مارکسیسم (ج) روشنگری (د) ملی‌گرایی

۳- روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بیشتر چه شکلی داشت؟

(الف) عقل‌گرایانه (ب) ابزاری (ج) حس‌گرایانه (د) سکولار

۴- کدام گزینه به عوامل فروریختن اقتدار کلیسا اشاره ندارد؟

(الف) جنگ‌های صلیبی (ب) فتح قسطنطنیه (ج) مواجهه با مسلمانان (د) فرهنگ اساطیری

۵- دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی چه هدفی را دنبال می‌کردند؟

(الف) انگیزه‌های دینی (ب) گسترش جهانی قدرت خود

(ج) تأثیر بر نخبگان سیاسی (د) حمایت از آشوب‌های اجتماعی

۶- مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید چه بود؟

(الف) سازمان‌های ماسونی (ب) دولت‌های سکولار

(ج) استعمار (د) شکل‌گیری اقتصاد بین‌المللی

■ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (۴ نمره)

- ۴- منظور از جهان انسانی چیست؟
- ۵- کدام ویژگی فرهنگ جهانی مطلوب زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد؟
- ۶- به چه دلیل اصول و ارزش‌های اسلام و انبیای الهی متعلق به گروه خاصی نیست؟
- ۷- چه چیز مانع شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن با غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، به‌طور کامل آشکار شود؟
- ۸- هنر قرون وسطی بر چه ابعادی از انسان تأکید می‌ورزید؟
- ۹- در هر دوره تاریخی جامعه جهانی بر چه اساسی ساخته می‌شود؟
- ۱۰- دولت‌های سکولار غربی چگونه فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را دچار اختلال می‌کردند؟
- ۱۱- گرفته شدن قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده در اقتصاد جهانی به چه علتی است؟
- ۱۲- هریک از عبارات سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی است) (۱/۵ نمره)

مفهوم	عبارت
(۱) استعمار	الف) محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.
(۲) دوران خلافت	ب) اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی
(۳) فتوالبیسم	ج) فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد.
(۴) فرهنگ	د) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان
(۵) استعمار نو	ه) نظام ارباب رعیتی در غرب
(۶) سکولاریسم	و) فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد.
(۷) فرهنگ حق	

■ به سؤالات زیر به صورت کامل پاسخ دهید. ۷ نمره

- ۱۳- دو مورد از ویژگی‌های دیدگاه اول به تعامل جهان‌های تکوینی و انسانی را ذکر کنید.
- ۱۴- منظور از فرهنگ سلطه یا استکبار چیست؟
- ۱۵- امپریالیسم فرهنگی به چه معناست؟
- ۱۶- منظور از روشنگری در معنای خاص آن چیست؟
- ۱۷- به ترتیب دوره‌های تاریخ فرهنگ غرب را نام ببرید.
- ۱۸- به چه دلیل وابستگی کشورهای استعمار زده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد؟
- ۱۹- چرا ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیر غربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؟

پاسخ تشریحی

جامعه‌شناسی ۲ [رشته ادبیات و علوم انسانی]

-۱

الف) صحیح	ب) غلط	ج) صحیح	د) صحیح
ه) غلط	و) صحیح	ز) غلط	ی) صحیح
۲- الف) تکوینی	ب) عقلانیت	ج) قدیم	د) استبداد استعماری
ه) اصلاح دینی			
۳- ۱- ب: فارابی		۲- ج: ملی گرایی	
۳- الف: عقل گرایانه		۴- د: فرهنگ اساطیری	
۵- ب: گسترش جهانی قدرت خود		۶- ج: استعمار	

۴- جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید به این جهان تعلق دارد.

۵- تعهد و مسئولیت

۶- این اصول و ارزش‌ها مطابق با نظام آفرینش و موافق با فطرت آدمیان‌اند بنابراین به قوم و گروه خاصی تعلق ندارند بلکه جهان شمول هستند.

۷- رفتار بر اساس فرهنگ قومی و قبیله‌ای

۸- ابعاد معنوی و آسمانی انسان

۹- در هر دوره تاریخی، جوامع مختلف و شبکه روابط میان آن‌ها، جامعه جهانی را می‌سازد.

۱۰- با تبلیغ مسیحیت

۱۱- تک‌محصولی شدن اقتصاد

۱۲- الف: ۴- فرهنگ

ب: ۱- استعمار

د: ۶- سکولاریسم

ه: ۳- فئودالیسم

و: ۷- فرهنگ حق

۱۳- دیدگاه اول: براساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

۱۴- فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشد، فرهنگ سلطه یا استکبار است.

۱۵- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.

۱۶- روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است.

۱۷- یونان و روم باستان، قرون وسطی، رنسانس و غرب جدید.

۱۸- زیرا کشورهای غربی بعد از آنکه در کشورهای استعمارزده با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.

۱۹- زیرا این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند.